

JOS

Ještěd | Oybin | Šniežka

DIVADELNÍ ZEITUNG THEATER NOVINY

#2|2018

divadlofxšaldy

VÍTEJTE | WILLKOMMEN | WITAMY

NA CO SE TĚŠÍTE NA OBOU FESTIVALECH?

Jarmila Levko,
Ředitelka Divadla
F. X. Šaldy Liberec

V rámci spolupráce se nejen zaměstnanci, ale i ředitelé divadel učí jazyky Trojzemí. Požádali jsme je, aby úvodník tohoto čísla napsali řečí kolegů ze zahraničí. Odpovědi jsme dále neupravovali.

Ich freue mich für treffen mit Künstlern von andere Theater und für schöne Atmosphäre typische für beides festivale. Unsere festival WTF?! und besuch Zittau festival ist immer Festtag für mich. Ich fühle das Publikum und der Künstler zind sehr nahe beieinander.

Komentář redakce:

Paní ředitelka Jarmila Levko se těší na setkání s umělci z jiných divadel a na krásnou atmosféru, která oba festivaly vždy provází. Liberecký festival WTF?! v Malém divadle i návštěva žitavského festivalu J-O-Š Trinationales Theaterfestival D – PL – CZ je pro ni vždy svátkem. Závěrem vyzdvihuje, že při těchto příležitostech mají k sobě diváci a umělci hodně blízko.

Trinacionální divadelní iniciativa J-O-Š, pojmenovaná podle vrcholů Trojzemí Ještěd-Oybin-Šniezka, je kreativní partnerství mezi divadly měst Liberec, Jelenia Góra a Zittau. O uměleckých výsledcích budou třikrát do roka informovat J-O-Š Divadelní noviny a zároveň se o nich lze dočíst na internetových stránkách: www.saldovo-divadlo.cz/j-o-s/o-projektu.

WORAUF FREUEN SIE SICH BEI DEN THEATERFESTIVALS?

Dorotty Szalma,
Schauspielintendantin
Gerhart-Hauptmann-
Theater Görlitz-Zittau

Innerhalb der Theaterkooperation lernen nicht nur die Mitarbeiter, sondern auch die Intendanten die Nachbarsprachen. Sie wurden gebeten, diesmal die Frage in einer Sprache ihrer Kollegen zu beantworten. Die Antwort wurde nicht korrigiert.

Cieszę siebie pozapórządkowo na spotkania między kraje, artyści, widzowie. To jest każdy raz kiedy psuły się zegarek i wszystkiego możliwe był. Nasz J-O-Š festival jak w Spaniały Ptaszek jest, on może już latać ale świat ma on jeszcze nie widziany. Ona, kochani widzowie, są ta świat, chodźcie Pani w nasz festival. Spotykać wy nas, Pani będzie co przeżywać.

Kommentar der Redaktion:

Frau Szalma freut sich auf die Begegnungen zwischen den Ländern, den Künstlern und den Zuschauern. Entweder bleibt für sie auf Festivals die Zeit stehen oder ihre Uhr ist kaputt. Für sie ist das J-O-Š-Festival wie ein wunderbares Vögelchen, das fliegen kann, aber die Welt noch nicht gesehen hat; sie könnte aber auch meinen, dass sie sich auf die böhmische Rinderrouladen-Variante *Španělský Ptáček* freut. So oder so ist sie glücklich, Sie im Theater wiederzusehen.

Die trinationale Theaterinitiative J-O-Š, benannt nach den Bergen des Dreiländerecks Ještěd-Oybin-Šniezka, ist eine kreative Partnerschaft zwischen den Theatern in Liberec, Zittau und Jelenia Góra. Über die künstlerischen Ergebnisse wird dreimal jährlich in dieser J-O-Š Theaterzeitung berichtet sowie kontinuierlich im Netz unter: www.g-h-t.de/de/J-O-S/.

CZEGO OCZEKUJE PAN NA FESTIWALACH TEATRALNYCH?

Tadeusz Wnuk,
Dyrektor Naczelny Teatru
im. Cypriana Kamila
Norwida w Jeleniej Górze

W ramach współpracy teatralnej, nie tylko pracownicy, ale także i dyrektorzy uczą się języków swoich sąsiadów. Dyrektorzy zostali poproszeni o odpowiedź na to pytanie w jednym z języków swoich Kolegów. Odpowiedź nie została zmieniona.

Každá příležitost k výměně zkušeností, tedy rovněž možnost vidět představení jiných scén nebo ukázat divadelní představení mimo vlastní divadlo, je cenná. Pro umělce i diváky. Výměna mezi festivaly (festival Jeleniogórskie Spotkania Teatralne, který bude pokračovat po opravách divadla, a festivaly v Žitavě a Liberci) by měla být posuzována v tomto kontextu jako obzvláště hodnotná.

Komentarz redakcji:

Pan Wnuk ceni sobie bardzo udział w festiwalach teatralnych, w szczególności podkreśla, że jest to niezwykła okazja do wymiany doświadczeń – a to jest właśnie istotą festiwalu. Bardzo ważny będzie dla nas udział spektakli zaprzyjaźnionych teatrów na naszym festiwalu – Jeleniogórskich Spotkaniach Teatralnych.

Trójnarodowa inicjatywa teatralna J-O-Š, nazwana od szczytów górskich Trójstyku Ještěd-Oybin-Šniezka, jest twórczym partnerstwem między teatrami w Libercu, Zittau i Jeleniej Górze. O rezultatach artystycznych J-O-Š-ia relacjonuje trzy razy w roku czasopismo teatralne i systematycznie w internecie pod adresem: www.teatrnorwida.pl/projekt-miedzynarodowych-warsztatow-j-o-s/.

Tiráž/Impressum

Gerhart-Hauptmann-Theater Görlitz-Zittau GmbH,
Demianiplatz 2, 02826 Görlitz, Tel. +49 (0)3581 4747-0,
Geschäftsführer: Klaus Arauner, Caspar Sawade

Divadlo F. X. Šaldy Liberec, Zhořelecká 344/5,
460 01 Liberec, Tel. : +420 485 104 188, IČO 00083143,
Ředitelka: Ing. Jarmila Levko

Šéfredakce/Chefredaktion: Jarmila Levko (jl), Caspar Sawade (cs);
Redakce/Redaktion: Elmar Mann (em), Hana Kramer (hk),
Gerhard Herfeldt (gh), Kerstin Slawek (ks), Ricarda Böhme (rb),
Michaela Raňanská (mr)

Grafický design: Martin Taller
Satz: Natalie Kunze

Prekladatel/Übersetzer: Jolanta Adamczyk (ja),
Hana Nejepejnská (hn), Petr Pytlík (pp)

Cover-Foto/Portraits © Roman Dobeš, Paweł Sosnowski /
Milan Bejbl, Paweł Sosnowski, Klaudia Cieplińska

Druck: Variograph Druck- & Vertriebs GmbH

Vydáno #4: 2. 5. 2018 v nákladu 170 000 kusů pro Liberecký kraj a Landkreis Görlitz. Vychází třikrát ročně v rozmezí let 2017 – 2019. Evidenční číslo přidělené MK ČR E 22896.

Veröffentlichung #4: 2.5.2018; Auflage: 170 000 – Verteilung an Haushalte in Liberec und Zittau sowie an ausgewählte Kulturorte im Landkreis Görlitz.

Redakční uzávěrka/Redaktionsschluss: 13. 4. 2018;
Změny a doplnění vyhrazeny/Änderungen und Ergänzungen vorbehalten.

J-O-Š koordinace/Koordination:

Ricarda Böhme: j-o-s@g-h-t.de, +49 (0)3583-770533,
Michaela Raňanská: rananska@saldovo-divadlo.cz,
+420 487 377 343

„ZTRACENO V PŘEKladu“ V TROJZEMÍ

„LOST IN TRANSLATION“ IM DREILÄNDERECK

© Caroline Lessire | Jakub Pastyřík | Pawel Kuligowski | Katarzyna Łączuk | Lukáš Trojan | Roman Dobeš

... aneb jak se pracuje v týmu, kde každý mluví jiným jazykem

Do projektu J-O-Š jsou zapojeni lidé z mnoha zemí, kromě České republiky pak hlavně z Polska a Německa. Aby pro ně byla komunikace snazší, mají možnost navštěvovat jazykové kurzy. I tak však při práci občas narazí na jazykovou bariéru – většinou jde naštěstí o zábavné momenty, o které se s námi někteří účastníci podělili.

Muzikant Christian Fischer (D) vzpomíná na zkoušení představení pro děti *Duch hor* s kolegy Janou Podlipnou (CZ) a Mateuszem Grabowskim (PL): „Používal jsem vlastní fonetické pomůcky, abych správně vyslovoval česká slova. Text dětské písničky ‚Když si myslím‘ jsem si převedl na ‚Chris isst Müsli‘. Taky vím, že Jana, která zaměňuje ‚Erzieherinnen‘ (pedagogové) s ‚Erzeugerinnen‘ (tvůrci), nerada posílá svého spolubydlícího Mateusze na nákup – spousta českých a polských slov je si velmi podobných, ale rozdílných ve významu. Pak to dopadá tak, že Mateusz přináší domů věci, které Jana vůbec nechtěla.“

Grzegorz Stosz (PL) více než půl roku pracuje s mladými lidmi ze všech tří sousedících zemí. Jeho jazykový mix polštiny, němčiny, angličtiny a češtiny je mezi umělci znám jako „Grzegonish“.

Veronika Šlapanská (CZ): „Když jsem jednou měla choreografickou zkoušku s německými herci k inscenaci *Kabaret*, chtěla jsem, aby holky hodně hýbaly boky. A místo boků ‚hips‘ jsem pořád opakovala ‚lips‘, tedy rty. Tak na mě koukaly, co to po nich vlastně chci...“

Přemysl Houška (CZ): „Vzpomínám si, že při jednom zkoušení po nás německý režisér chtěl, abychom udělali ‚rum‘ při hromadné choreografii. Hráli jsme tehdy opilé námořníky, a tak nás logicky napadlo, že se máme napít z rekvizitních lahví. Režisérovi se to ale nelíbilo a před opakováním nám zdůrazňoval, že nemáme pít, nýbrž udělat ‚rum‘, kteroužto připomínku jsme si ovšem vysvětlili jinak a přihnuli si ještě víc a režisér na nás opět jen zoufale volal ‚RUM!‘. My teda do sebe ten ‚jako-rum‘ lili jak blázni, ale všechno špatně. Až režiséra napadlo říct choreografce, ať nám naši taneční figuru názorně předvede a my konečně pochopili, že německy ‚rum‘ znamená ‚dokola...‘“ (hk)

... oder wie man in einem Team arbeitet, in dem jeder eine andere Sprache spricht

Am J-O-Š-Projekt nehmen Menschen aus vielen Ländern teil, neben der Tschechischen Republik vor allem aus Polen und Deutschland. Um ihnen die Kommunikation zu vereinfachen, werden ihnen Sprachkurse angeboten. Trotzdem gibt es bei der Arbeit Situationen, in denen man missverstanden wird – meistens handelt es sich zum Glück um amüsante Situationen, wie uns einige der Künstler mitgeteilt haben:

Musiker Christian Fischer (D) erinnert sich an die Proben für die Kinderproduktion *„Der Berggeist“* mit Jana Podlipná (CZ) und Mateusz Grabowski (PL): „Ich habe eigene phonetische Hilfsmittel verwendet, damit ich die tschechischen Worte richtig aussprechen konnte. Den Text des tschechischen Liedes ‚Když si myslím‘ habe ich wie ‚Chris isst Müsli‘ gesungen. Ich weiß ebenfalls, dass Jana oft die Worte ‚Erzieherinnen‘ und ‚Erzeugerinnen‘ verwechselt und unseren Kollegen Mateusz ungern einkaufen schickt – viele tschechische und polnische Worte sind sich ähnlich, aber haben dabei unterschiedliche Bedeutungen. Und am Ende bringt Mateusz Sachen nach Hause, die Jana gar nicht wollte.“

Grzegorz Stosz (PL) arbeitet seit mehr als einem Jahr mit jungen Menschen aus allen drei Nachbarländern. Sein Sprachmix aus Polnisch, Deutsch, Englisch und Tschechisch ist unter den jungen Schauspielern als „Grzegonisch“ bekannt.

Veronika Šlapanská (CZ): „Als ich einmal eine choreografische Probe für die Inszenierung *„Cabaret“* mit deutschen Schauspielern hatte, wollte ich, dass sie intensiv ihre Hüften bewegen. Aber anstatt ‚hips‘ sagte ich immer wieder ‚lips‘, also Lippen. Sie haben mich verständnislos angesehen, was ich eigentlich von ihnen wollte...“

Přemysl Houška (CZ): „Ich erinnere mich, dass bei einer Inszenierung ein deutscher Regisseur wollte, dass wir bei einer Gruppenszene ‚rum‘ machen. Wir haben also betrunkenen Seeleute gespielt und logischerweise ist uns eingefallen, dass wir auch Flaschen als Requisiten bräuchten. Das gefiel ihm nicht und er sagte immer wieder, wir sollen nicht trinken, sondern ‚rum‘ machen. Wir spielten, dass wir blau wie ein Veilchen wären und der Regisseur schrie immer nur lauter ‚RUM!‘. Dann bat er den Choreografen, dass er es uns zeigen solle und uns wurde plötzlich klar, dass mit ‚rum‘ nicht der Rum, sondern im Kreis herum gemeint war...“ (hk/pp)

„House at the Crossroads 2.0“ (Trinationales Projekt der J-O-Š Jugend)

© Paweł Sosnowski

„Gänschen“ (Teatr im. Cypriana Kamila Norwida w Jeleniej Górze)

© Robert Czepielewski

JUGEND VORAN UND EUROPÄER IM KREISEL MLÁDEŽ V ČELE A EVROPSKÝ KOLOBĚH

Das trinationale J-O-Š-Festival lockt zum siebten Male als Dreiländertheaterfest und begrüßt Slowenien als Gastland

Die Slowenen spielen einen Franzosen, die Polen drei (!) Russen, die Tschechen einen Deutschen und die Deutschen eine Polin – so geht Europa im Drei(länder)eckkreis: Das Trinationale Theaterfestival J-O-Š, welches vom 23. bis 27. Mai wieder ins Zittauer Gerhart-Hauptmann-Theater (GHT) lockt, feiert einerseits den siebten Jahrgang, andererseits blickt es sieben Jahre voraus: Denn 2025 haben Deutschland und Slowenien jeweils eine europäische Kulturhauptstadt zu stiften – und so liegt es nahe, dass man sich in Zittau, welches gedenkt, für diesen Anlass den Sechsstädtebund neu zu schmieden, als Gastland für Slowenien entscheidet und dessen Nationaltheater aus Nova Gorica einlädt.

Die Theatremacher versprechen für die fünf Tage ein Intensiverlebnis mit „berührenden Themen, ungewohnten Spielweisen, spannenden Konzepten und neuen Sichtweisen“, wobei Sprachbarrieren mittels Übertiteln und Werkeinführungen spielend überwunden werden sollen. Erinnerung ans Vorjahr generiert der Mittwochabend, der nach der Eröffnung einerseits einen GHT-Jahreshöhepunkt offeriert, andererseits mit Paula & Karol, einer Folkband aus Warschau, zur Eröffnungsparty im Foyer startet.

Der originäre Zittauer Beitrag – garantiert von den beiden derzeit hier residierenden Gastautoren, also Daniel Ratthei und Sascha Hargesheimer, genau beobachtet, weil sie in Jahresfrist Ähnliches mit eigenen Werken erleben dürfen – ist ein besonderer: Denn die deutschlandweit einmalige Schauspielkooperation J-O-Š präsentiert ein „wildes Crossoverprojekt“, welches mit Bezügen zu Schauspiel, Film, Tanztheater und Musik operiert. Es heißt „House at the Crossroads 2.0“ und wird vom trinationalen JugendTheaterClub – der aus Jugendlichen aus Zittau, Liberec und Jelenia Góra besteht und schon mehr als ein Jahr gemeinsam arbeitet – präsentiert. In Regie von Grzegorz Stosz geht es in drei Sprachen plus dem übergreifenden Englisch ums Fremdsein anderswo – am eigenen Erleben zu erfahren und nun zur Eröffnung präsentiert, denn selbst „Sprache ist eine Reise“.

Wie gewohnt stehen auch die beiden Gastspiele der J-O-Š-Partnertheater aus Liberec und Jelenia Góra im Fokus. Das Divadlo F. X. Šaldy kommt am Samstagabend mit „Märtyrer“ von Marius von Mayenburg in der Regie von Martin Tichý, das Teatr im. Cypriana Kamila Norwida bietet mit „Gänschen“ eine Komödie von Nikolaj Kolada, inszeniert von

Sedmý ročník trinationálního festivalu J-O-Š, divadelní svátek tří zemí uvítá hosty ze Slovinska

Slovinci hrají hru francouzského autora, Poláci uvádějí dva ruské autory, Češi prezentují autora z Německa a Němci polskou autorku – v Trojzemí probíhá evropský koloběh. Od 23. do 27. května vás opět zveme do žitavského divadla Gerharda Hauptmanna (GHT) na trinationální divadelní festival J-O-Š. Letos proběhne již sedmý ročník a se sedmičkou je spojen i výhled do budoucnosti. V roce 2025, tedy za 7 let, kandidují na evropské město kultury zástupci z Německa a Slovinska. Je tedy nasnadě, že Žitava, která při této příležitosti plánuje obnovení Spolku šesti měst, jako hostitelské město uvažovala o pozvánce pro Slovinsko a jeho Národní divadlo.

Divadelníci slibují po celých pět dní velmi intenzivní zážitky – působivá témata, neobvyklé způsoby inscenování, vzrušující koncepce a nové pohledy. A nejen to, jazyková bariéra má být hravě překonána vícejazyčnými titulky a neobvyklými inscenačními postupy. Středeční večer vykouzlí vzpomínku na loňský ročník: Po slavnostním zahájení, které představuje pro GHT významnou událost, vystoupí na zahajovací party ve foyer varšavská folková skupina Paula & Karol.

Příspěvek žitavské scény je opravdu originální. Oba autoři pobývající v Žitavě na rezidenčním pobytu, tedy Daniel Ratthei a Sascha Hargesheimer, ho budou jistě velmi pozorně sledovat, neboť za rok by se zde měly objevit i jejich hry. Jedná se o v celém Německu dosud nevídanou divadelní kooperaci, „divoký projekt smíšených stylů“ (crossover projekt), který pracuje s divadelními, tanečními, filmovými i hudebními postupy. Inscenace se jmenuje House at the Crossroads 2.0 a hrají v ní členové trinationálního divadelního mládežnického klubu Jugend-TheaterClub, složeného z mladých lidí ze Žitavy, Liberce a Jelenia Hory, kteří na inscenaci pracují již více než rok. Hru režuruje Grzegorz Stosz a tématem je odcizení, pocit být někde cizincem. Hraje se ve třech jazycích a navíc angličtině a odcizení se zde prezentuje na základě vlastního prožitku. Inscenace festival zahajuje, neboť „Sama řeč je cesta“.

Pozornost je samozřejmě jako vždy zaměřena i na ostatní partnerská divadla. Divadlo F. X. Šaldy z Liberce předvede v sobotu večer Mučedníka od Maria von Mayenburga v režii Martina Tichého, Teatr im. Cypriana Kamila Norwida nabídne Gänschen (Husičku), komedii Nikolaje Kolady v režii Piotra-Bogusława Jędrzejczaka.

Piotr-Bogusław Jędrzejczak. Wobei drei weitere Gastspiele aus der Stadt unter der Schneekoppe anreisen: Das Animationstheater aus dem Kurort Bad Warmbrunn bietet als Zittauer Stammgast am Sonntagmorgen zwei Kinderstücke für Leute ab drei: das „Hündchen Karmelek“ in der Regie von Intendant Bogdan Nauka und „Die Kunst des Erwachens“ mit Animationszauberer. Und mit dem Schauspiel „Sauerstoff“, nach dem gleichnamigen Stück von Iwan Wyrpajew, reist das Teatr Odnaleziony aus Jelenia Góra an. Diese Inszenierung (Samstag, 18 Uhr) von Łukasz Duda ist als Diplomarbeit an der Karol-Szymanowski-Akademie für Theaterkunst, also einer Zweigstelle der Krakauer Marionettenabteilung in Wrocław, sicher der exotischste Beitrag des Jahrganges.

Tschechows Bär, Molières Don Juan und Mazurs Fleck

Auch eine Reprise der Vorläuferzeit gönnt sich die siebte Auflage des Dreieckfestivals, welches von 2012 bis 2016 den Namen 3LänderSpiel trug. Denn die einmaligen „Deutsch-Polnischen Theatertage“, bei der Inszenierungen aus Hirsch- und Grünberg gen Zittau reisten, gab es nur anno 2011, bevor dann Liberec mit ins trinationale Boot stieg.

Nun kommt das Lubuski Teatr mit einem spannendem Tschechow – dem siebzigminütigen Einakter „Der Bär“, der den Donnerstag einleitet, in der Regie von Juliusz Dzienkiewicz.

Danach folgt das Gastland – das Slowenische Nationaltheater aus Nova Gorica mit Jean-Baptiste Poquelin, genannt Molière, und dessen Tragikomödie zu Ehren eines Verführers, Betrügers und Mörders ohne jedes Schuldgefühl, ergo: „Don Juan“, inszeniert vom jungen Gastregisseur Daniel Day Škufca. Nur der Himmel und die Brüder von Donna Elvira verlangen Entschädigung für das schändliche Leben – es riecht auch 353 Jahre nach der Pariser Uraufführung ein wenig nach Ehrenmord – und Narzissmus scheint immer noch gängige Gesellschaftsform in gewissen Kreisen zu sein.

Das Finale gehört einer ureigenen J-O-Š-Produktion: Jürgen Essers Inszenierung von „Der Fleck“ stammt aus der Feder der polnischen Autorin Joanna Mazur. Sie gewann damit 2016 beim internationalen Dramenwettbewerb „Talking about Borders“ den zweiten Preis. Die Uraufführung feiert nun passenderweise zum Festivalausklang Dernière.

Insgesamt warten nach der Eröffnung am Mittwoch dreizehn Vorstellungen mit immerhin zehn Gastspielen aus insgesamt vier Ländern, acht verschiedenen Städten und acht Theatern. Die Kartenpreise bleiben stabil: Die Kinderinszenierungen kosten sieben (ermäßigt: drei), jene für Erwachsene zehn (ermäßigt: fünf) Euro, wobei der Festivalpass für alle Inszenierungen sich mit zwanzig (oder ermäßigten fünfzehn) Euro schon ab dem dritten Besuch richtig lohnt. (em)

Alle Festivaltermine siehe Kalender auf S. 12.

„Der Bär“ (Lubuski Teatr im. L. Kruczkowskiego w Zielonej Górze)

© Tomasz Pastyrzyk GOPHOTO.PL

Z města pod Sněžkou, Jelení Hory, však přijedou ještě další tři představení. Stálým hostem žitavského festivalu je animáčnické divadlo z předměstí Jelení Hory, lázně Bad Warmbrunn, které uvede v neděli dopoledne dvě představení pro děti od 3 let: Hündchen Karmelek (Pejssek Karmelek) v režii ředitele Bogdana Nauky a Die Kunst des Erwachens (Umění probouzení) s animáčnickým kouzelníkem. S monodramatem Sauerstoff (Kyslík) podle stejnojmenné hry Iwana Wyrpajewa vystoupí soubor Teatr Odnaleziony z Jelení Hory. Tato inscenace (sobota 26. 5., 18:00) Lukasz Dudy bude zcela jistě neexotičtějším příspěvkem celého ročníku. Jedná se vlastně o diplomovou práci z Akademie divadelního umění Karola Szymanowského, pobočky krakovského loutkového oddělení ve Vratislavi.

Čechovův Medvěd, Moliérův Don Juan a Fleck Joanny Mazur

7. ročník divadelního festivalu Trojzemí navazuje i na svého předchůdce, který v letech 2012–2016 nesl název 3LänderSpiel (Divadlo tří zemí). Pouze jednou, a to v roce 2011, se konaly Německo-polské divadelní dny, během kterých bylo v Žitavě uvedeno několik inscenací z Hirschbergu a Grünbergu. Poté přistoupil na palubu trinacionálního člunu i Liberec. Čtvrteční program zahájí Lubuski Teatr, který nabízí pozoruhodné Čechovovo dílo, sedmdesátiminutovou jednoaktovku Medvěd v režii Juliusze Dzienkiewicze.

Poté se dostane ke slovu i hostující země – Slovinské národní divadlo z Nové Gorice uvede hru Don Juan Jeana Baptista Poquelina, zvaného Molière, tragikomédii k počtě svůdníka, podvodníka a vraha bez nejmenšího pocitu viny, kterou inscenuje mladý hostující režisér Daniel Day Škufca. Jenom nebe a bratři dony Elvíry požadují odškodnění za nestydatý život – hra i po 353 letech od své pařížské premiéry trochu zavání vraždou ze cti – a zdá se, že narcismus je v jistých kruzích stále ještě přijatelná společenská forma.

Závěrečný večer patří stejně jako ten první vlastní produkci J-O-Š, a sice inscenaci Jürgena Essera Der Fleck (Skvrna) z pera polské autorky Joanny Mazur, se kterou získala v roce 2016 druhé místo na mezinárodní dramatické soutěži Talking about Borders. Tato premiérová hra festival ukončí a je příznačné, že to bude zároveň její derniéra.

Od střeďečního zahájení čeká na diváky celkem 13 představení, z toho 10 představení hostujících divadel z celkem čtyř zemí, osmi měst a osmi různých divadel. Ceny vstupenek se nemění. Dětská představení budou stát 7 eur (se slevou pouze 3 eura), představení pro dospělé 10 eur (se slevou 5 eur). Předplatné na všechna představení stojí dvacet euro (zlevněné patnáct), takže se vyplatí již od třetí návštěvy. (em/hn)

Všechna festivalová data naleznete v kalendáři na straně 12.

„Don Juan“ (Slovensko narodno gledališče Nova Gorica)

© Peter Uhan

Pusťte Donnu k maturitě! (Jakub Albrecht, Robert Mikluš | Divadlo pod Palmovkou)

© Patrik Borecký

Přísně tajné (Tomáš Dianiška | DFXŠ)

© Roman Dobeš

SEDMÝ ROČNÍK WTF?! TENTOKRÁT NA TĚLO DER SIEBENTE JAHRGANG VON WTF?! GEHT „UNTER DIE HAUT“

V rámci festivalu současného divadla se na prknech vystřídá dvanáct souborů z Česka, Německa a Slovinska

Po roce se vrací divadelní festival WTF?!, který před sedmi lety založili herci z Divadla F. X. Šaldy a začali tak s něčím, co na české festivalové scéně nemá obdoby. Třídenní festival zaměřený na současnou divadelní tvorbu si klade za cíl přivést do libereckého kraje aktuální trendy a kvalitní inscenace, které nabourávají stereotypy a rozšiřují obzory nejen mladým divákům.

Letošní podtitul festivalu zní „Na tělo“ a mezi jednoznačné favority programu tak patří Divadlo Letí se svým představením *Bang* v režii slovenského režiséra Mariána Amslera. Jde o hru německého divadelního autora Maria von Mayenburga, která čerpá inspiraci hlavně z problémů dnešního světa, včetně amerických prezidentských voleb, a také toho, kam až může vést benevolentní výchova. Hlavnímu hrdinovi Ralfovi je teprve pět let, a přesto je již ukázkovým tyranem u moci.

Pražské Divadlo pod Palmovkou pak přiveze svou nejnovější inscenaci *Pusťte Donnu k maturitě!*, komedii na motivy kultovního amerického seriálu *Beverly Hills 90210*. „Znalost dobových reálií, šílené módy a trapné muziky je výhodou a zárukou výjimečné zábavy,“ říká mluvčí Divadla F. X. Šaldy Jakub Kabeš. Představení se ihned po premiéře stalo divácky tak oblíbeným, že na domovské scéně je vyprodané až do konce sezóny.

Dále se na festivalu WTF?! představí i známý provokatér Jiří Maryško, herec ústeckého Činoherního klubu, s projektem *Demago*. „Je to jako když kaligraf máchá štětcem namočeným v saké. Na Jirkova představení se pokaždé těším, publikum se smíchy láme v pase,“ zve na představení jeden z organizátorů festivalu Tomáš Dianiška. Diváci se mohou těšit také na inscenace z Lublaně, či na žitavské představení *Lulu* o mladé femme fatale lapené v síti jejích nesčetných obdivovatelů (s českými titulky), nedělní workshop, koncerty kapel nebo třeba klaunské performance.

Festival WTF?! bude probíhat 11.–13. května 2018. Kompletní program a bližší informace najdete na stránkách Divadla F. X. Šaldy www.saldovo-divadlo.cz. (hk)

Beim Festival für zeitgenössisches Theater präsentieren sich zwölf Ensembles aus Tschechien, Deutschland und Slowenien

Nach einem Jahr startet im Mai erneut das Festival WTF?!, das vor sieben Jahren von den Schauspielern des Divadlo F. X. Šaldy gegründet wurde, die damit etwas ganz Neues im Kontext der tschechischen Theaterszene begonnen haben. Das dreitägige Festival konzentriert sich auf die zeitgenössische Theaterkunst und möchte aktuelle Trends und Inszenierungen in den Landkreis Liberec bringen, Stereotypen infrage stellen und die Horizonte der (nicht nur) jungen Zuschauer erweitern.

Das diesjährige Motto des Festivals lautet „Unter die Haut“ und unter den eindeutigen Favoriten des Programms befindet sich das Prager Theater Divadlo Letí mit der Inszenierung „Bang“ in der Regie des slowakischen Regisseurs Marián Amsler. Es handelt sich um ein Stück des deutschen Dramatikers Marius von Mayenburg, der seine Inspiration hauptsächlich aus den Problemen der heutigen Welt, einschließlich der amerikanischen Präsidentschaftswahlen, schöpft. Das Stück befasst sich damit, wohin eine freimütige Erziehung führen kann. Der Protagonist Ralf ist nur fünf Jahre alt, aber trotzdem schon ein exemplarischer Tyrann.

Das Theater Pražské Divadlo pod Palmovkou präsentiert seine neueste Inszenierung „Pusťte Donnu k maturitě!“, eine Komödie, die sich von der amerikanischen Kultserie *Beverly Hills 90210* inspirieren ließ.

„Die Kenntnis der damaligen Wirklichkeit, der verrückten Mode und der peinlichen Musik ist von Vorteil und Garantie für außerordentliche Unterhaltung“, sagt der Pressesprecher des Divadlo F. X. Šaldy Jakub Kabeš. Die Inszenierung wurde nach der Premiere so beliebt, dass sie auf der Prager Bühne bis zum Ende der Saison ausverkauft ist.

Weiterhin stellt sich beim Festival WTF?! das bekannte *Enfant terrible* Jirka Maryško, Schauspieler des Schauspielklubs in Aussig, mit dem *Demago*-Projekt vor. „Als ob ein Kalligraf mit seinem in Saké eingetauchten Pinsel schwenkt. Ich freue mich immer auf seine Vorstellungen, das Publikum platzt vor Lachen“, lädt einer der Organisatoren des Festivals, Tomáš Dianiška, zur Vorstellung ein. Die Zuschauer können sich außerdem auf Inszenierungen aus Ljubljana und Zittau (mit tschechischen Übertiteln), einen Sonntagsworkshop, Bandkonzerte oder eine Clown-Vorstellung freuen.

Das Festival WTF?! wird vom 11. bis zum 13. Mai 2018 stattfinden. Das komplette Programm finden Sie auf der Webseite des Divadlo F. X. Šaldy www.saldovo-divadlo.cz. (hk/pp)

ORGANIZÁTOŘI WTF?! VYPRÁVÍ A DOPORUČUJÍ

DIE MACHER VON WTF?! ERZÄHLEN UND EMPFEHLEN

Eliška Hamplová – produkční a hlavní organizátor akce, žije v Liberci

„Když se před lety členové Divadla F. X. Kalby, neoficiální odnože Divadla F. X. Šaldy, rozhodli udělat festival, už jsem jim pomáhala s jedním představením – Přísně tajné: Hrubá nemravnost. Tedy když potřebovali někoho, kdo to všechno dá dohromady, aby oni mohli „jen hrát“, řekli mně. A tak to vzniklo. A letos se s touto pro mě první hrou loučíme. Je to velká srdcovka, sedm let je dlouhá doba. Hráli jsme ji na různých místech, mimo jiné v Budapešti, v Bratislavě, v Olomouci... Naposledy to bude krásné a já si to užiju. Starám se o festival produkčně, se všemi komunikuji a snažím se, aby to celé běželo, jak má. Letos se dvěma dětmi je to velké dobrodružství, ale 7. ročník už klepe na dveře a já se nemůžu dočkat, až budu v Malém divadle se spoustou emocí čekat na začátek dalšího představení.“

Barbora Kubátová – dramaturgyně festivalu, aktuálně na mateřské dovolené, herečka v Liberci známá hlavně z Naivního divadla, momentálně působí v Praze

„Můj tip pro letošní festival je bezpochyby Divadlo Letí: Bang. Nejnovější hra od Maria von Mayenburga, která odráží stav nejen současné Evropy. A hudebně Erika Stárková se svým božským hlasem a její band. Letos uvidíme dvě zahraniční představení: Lulu ze sousedské Žitavy a Židovský pes ze slovinské Lublaně. Bude se na co těšit, neboť výběr z programu je široký: od improvizace přes experimentální, loutkové, pohybové, tragické, komické i tragikomické věci.“

Jakub Albrecht – dramaturg a organizátor festivalu, momentálně je v Praze členem Divadla Pod Palmovkou, dříve působil jako herec v Divadle F. X. Šaldy, teď zde hostuje například v Souborném díle Williama Shakespeara ve 120 minutách

„Před sedmi lety jsme si řekli, že už máme dost inscenací (asi 3!) a že bychom mohli udělat festival. Tak se stalo a během let se začala nabírat další divadla. Nejde tedy už o festival, kde bychom hráli jen my, i když se zatím povedlo, že jsme na každém ročníku hráli alespoň jednu naši věc. A tak tomu bude i letos. Premiéra všech premiér Přísně tajné. Slzička ukápně. Plus nejnovější opus Pusťte Donnu k maturitě!, k tomu Divadlo Letí nebo klauni ze Squadra Sua, Maryško a Demago, 100 opic, Hombre, HUSO... Bude to jízda! Těším se na divadlo, hudbu, výstavy a setkání s kamarády. Tak dojděte a po katarzi si spolu dáme na baru pivo a budeme mluvit o umění. Má to smysl!“ (hk)

Bang (Adam Ernest, Beáta Kaňková | Divadlo Letí)

© Alexandr Hudeček

Eliška Hamplová – Produktions- und Organisationsleiterin, lebt in Liberec

„Als sich die Mitglieder des F. X. Kalby-Theaters, inoffiziell eine Künstlergruppe des Divadlo F. X. Šaldy, entschieden, ein Festival zu initiieren, habe ich ihnen mit der Vorstellung ‚Přísně tajné: Hrubá nemravnost‘ (Streng geheim: grobe Unmoralität) geholfen. Als sie jemanden suchten, der alles organisiert, sodass sie „nur spielen“ können, haben sie mich angesprochen. So ist es entstanden. Und in diesem Jahr verabschieden wir uns von meinem ersten Theaterstück. Das Stück liegt mir sehr am Herzen, sieben Jahre sind eine lange Zeit. Wir haben es auf verschiedenen Bühnen gespielt, unter anderem in Budapest, Bratislava, Olmütz,... Die letzte Vorstellung wird schön sein und ich werde sie genießen. Ich betreue das Festival was die Organisation angeht, ich kommuniziere mit allen und bemühe mich, dass alles läuft, wie es laufen soll. In diesem Jahr, mit zwei Kindern, ist es noch etwas abenteuerlicher, aber der siebte Jahrgang beginnt schon in Kürze und ich kann es kaum erwarten, wenn wir im Kleinen Theater, dem Schauspielhaus, mit vielen Emotionen auf den Beginn der Vorstellung warten werden.“

Barbora Kubátová – Festival dramaturgie, aktuell im Mutterschutz, Schauspielerin, bekannt in Liberec vor allem dank des Naiven Theaters (Naivní divadlo), momentan in Prag tätig

„Mein Tipp beim diesjährigen Festival ist ohne Zweifel das Divadlo Letí mit ‚Bang‘. Das neueste Theaterstück von Marius von Mayenburg, das den Zustand des heutigen Europas widerspiegelt. Und musikalisch Erika Stárková mit ihrer göttlichen Stimme und ihrer Band. In diesem Jahr sehen wir uns auch zwei ausländische Vorstellungen an: ‚Lulu‘ aus der Nachbarstadt Zittau und ‚Der jüdische Hund‘ aus dem slowenischen Ljubljana. Man kann es kaum erwarten, denn die Auswahl der Vorstellungen ist sehr breit: von Improvisation über Experimentelles, Puppen- und Bewegungstheater, tragische, komische und tragikomische Stücke.“

Jakub Albrecht – Dramaturgie und Organisation des Festivals, Mitglied des Prager Theaters Divadlo pod Palmovkou, spielte früher im F. X. Šaldy-Theater, gastiert jetzt beispielsweise im Theaterstück „Shakespeares sämtliche Werke (leicht gekürzt)“

„Vor sieben Jahren haben wir uns gesagt, dass wir schon genug eigene Inszenierungen (drei!) hätten, um ein Festival austragen zu können. Und so ist es passiert. Über die Jahre kamen weitere Theater hinzu. Es geht also nicht um irgendein Festival, wo nur wir uns präsentieren, obwohl es gelungen ist, dass wir in jedem Jahr auch ein Stück von uns zeigen konnten. Und so wird es auch jetzt wieder sein: Dernière aller Dernières von ‚Přísně tajné‘ (Streng geheim), eine Träne werden wir vergießen. Plus das neueste Stück ‚Pusťte Donnu k maturitě!‘, dazu das Divadlo Letí und die Clowns von Squadra Sua, Maryško und Demago, 100 opic, Hombre, HUSO... Es wird geil! Ich freue mich auf das Theater, die Musik, die Ausstellungen und die Treffen mit Freunden. Kommt zu uns und wir trinken zusammen an der Bar ein Bier und werden uns über die Kunst unterhalten.“ (hk/pp)

Writer-in-Residence Daniel Ratthei auf Recherchetour in Zittau

© GHT

SCHREIBENDER TSCHICK MIT JUGENDGEIST

TSCHICK – SPISOVATEL S MLADISTVÝM ELÁNEM

Der Cottbuser Daniel Ratthei genießt als renommierter Autor die Begegnungen im Dreiländereck

Als erstes faszinierte ihn der Dampfexpress: Daniel Ratthei, der wie Dramatikerkollege Sascha Hargesheimer seit Februar und noch bis Ende Mai für vier Monate die Stadt Zittau samt umliegender Gipfelwelt im Dreiländereck erkundet, ist sofort der Schmalspurbahn ins Zittauer Gebirge hinterhergewandert. Ohne Karte, bis nach Oybin samt Burg.

Damit hatte er schon das „O“ von J-O-Š in petto, der symbolische Zittauer Hausberg, während Jeschken und Schneekoppe noch ein wenig warten müssen. Doch was macht ein gefragter Schauspieler, der nicht nur den perfekten Romeo oder den Orest (in „Die Orestie“ nach Aischylos), sondern auch Tschick und den gestiefelten Kater gut kann, hier vier Monate lang im Schreibexil?

Zur Erinnerung: Das Gerhart-Hauptmann-Theater suchte sich im Rahmen der trinationalen Theaterinitiative J-O-Š bis Ende Januar 2017 ein Autorentrio als „Writers-in-Residence“, für den Theater-JugendClub fiel die Wahl auf Ratthei, der nun eigens zur Residenz ins Eck gewechselt ist. Die Präferenz – gerade fürs JugendClub-Stück – kam nicht von ungefähr, denn auch er hat, wie die anderen Preisträger, die jüngere deutsche Theaterlandschaft schon um einige Stücke bereichert und dabei echte Meriten in der Vita.

Der Erfolg begann vor knapp sechs Jahren, da war er Finalist beim Nachwuchsdramatikerwettbewerb „Keimzelle“ am Freiburger Theater – seither werden seine Stücke an etlichen Häusern gespielt. 2016 gewinnt er den namhaften Niederländisch-Deutschen Kinder- und Jugenddramatikerpreis „Kaas & Kappes“ und auch das 2. Coburger Forum für junge Autoren, voriges Jahr dann die Adelung: „Der Goldene Ronny“, uraufgeführt am Landestheater Schleswig-Holstein, wird zum Heidelberger Stückemarkt, einem der wichtigsten deutschsprachigen Festivals für zeitgenössische Dramatik, eingeladen. Mittlerweile laufen seine Werke, die beim Drei Masken Verlag in München erscheinen, in der ganzen Republik – so das sensible Drogenwarnstück „Kiwi On The Rocks“ in Cottbus plus Hof oder „Onkel Bobby“ in

Daniel Ratthei, renomovaný autor z německého města Chotěbuz si užívá Trojzemí

První věc, která ho zde fascinovala, byl parní vlak. Daniel Ratthei spolu se svým kolegou, dramatikem Saschou Hargesheimerem, se celkem čtyři měsíce, od února do konce května, seznamují s městem Žitava a jeho okolím. Nejdřív se vydal bez mapy po stopách parní úzkokolejky až do Oybinu, kde navštívil i skalní hrad.

A tak už dobyl „O“ ze zkratky J-O-Š, tedy symbolický vrchol Žitavských hor, zatímco Ještěd a Sněžka musí ještě chvilku počkat. Čím se tedy zabývá tento žádaný herec, perfektní představitel nejen Romea nebo Oresta (v Aischylově Orestei), ale i Tschicka a Kocoura v botách, ve svém čtyřměsíčním literárním exilu?

Pro připomenutí: Divadlo Gerharda Hauptmanna v rámci trinacionální divadelní iniciativy J-O-Š zvolilo koncem ledna 2017 trojici vítězných autorů ve výběrovém řízení Writers-in-Residence. Divadelní klub mládeže si vybral právě Rattheie, který, nyní jako rezident, přesídlil do Trojzemí. Tato volba nebyla náhodná. Cílem je totiž vytvoření divadelního představení pro mladé publikum a právě on, stejně jako ostatní, kteří v soutěži zvítězili, obohatil německou divadelní scénu již o mnohá díla, některá opravdu velmi zdařilá.

Jeho úspěšná kariéra začala téměř před šesti lety. Tehdy se stal finalistou soutěže mladých dramatiků Keimzelle ve freiburském divadle a od té doby se jeho hry hrají v mnoha dalších divadlech. V roce 2016 získal holandsko-německou cenu pro autory her pro děti a mládež Kaas & Kappes a zvítězil také na 2. coburgském fóru pro mladé autory. Loni se dostavil jeho největší úspěch: hra Der Goldene Ronny (Zlatý Ronny), poprvé uvedená v Šlesvicko-holštýnském zemském divadle. Představení bylo následně pozváno na heidelberský veletrh divadelních her, jeden z nejdůležitějších festivalů současné německé dramatiky. Současně se jeho hry, vydané nakladatelstvím Drei Masken v Mnichově, hrají po celé zemi, např. citová a varovná hra s drogovou tematikou Kiwi On The Rocks v Chotěbuzi a Hofu, nebo Onkel Bobby v Ansbachu. Jeho další hru Jihad Baby! uvádí dokonce čtyři divadla – Státní divadlo Wiesbaden, Zemské

Ansbach. Viermal sogar ist sein Bühnenkommentar zur Zeitgeschichte am Start: „Jihad Baby!“ wird sowohl am Staatstheater Wiesbaden als auch am Landestheater Coburg sowie in Bremen und Celle gezeigt. In Heidelberg läuft am Jungen Theater „M.I.L.F. (Marvin is like a frog)“ – ein Stück für Jugendliche über den Zwiespalt zwischen Internet-Pornografie und erste eigene Erfahrungen.

Jugendhelden auf Zombiemission

Nicht unwichtig ist dabei seine Sozialisation: Ratthei ist Jahrgang 1979 und gebürtiger wie bekennender Cottbuser. Er hat zwar als Niederlausitzer einen gewissen Heimvorteil und kann nun bequem mit der Ostdeutschen Eisenbahn durchs Neißetal gen Süden düsen. Aber die Neugierde bleibt und der Respekt ist groß – auch bei den Akteuren des TheaterJugendClubs, die er bei der Probe zu „House at the Crossroads 2.0“ aufmerksam studiert – und ähnliche Reflexe wie einst bei seinem Studium feststellt: „Es ist schon schwer, sie zu knacken“, bewundert er die Geduld und Ruhe von Regisseur Grzegorz Stosz.

Bei ihm selbst war das ab 1999 in Leipzig an der Hochschule für Musik und Theater „Felix Mendelssohn Bartholdy“ an der Zeit, wo er nach zwei Jahren fürs Schauspielstudio des Dresdner Staatsschauspiels ausgewählt wurde. Hier spielte er rasch in ganz großen Produktionen – als Andrea Sarti in Brechts „Leben des Galilei“ oder als Dirk in Fritz Katers Uraufführung „Zeit zu lieben, Zeit zu sterben“ – aber auch Pünktchens Anton nach Erich Kästner.

Von hier ging es raus in die Westwelt: Verschiedene Engagements an renommierten Stadttheatern wie Osnabrück, Münster, Würzburg, aber auch in der freien Szene, folgten. Auch pflegt er ein aktives Faible für Poetryslams. Nach der Zeit in Würzburg, wo er ebenso wie zuvor in Osnabrück Julius Romeo spielte, aber auch den Revisor in Gogols gleichnamigen Werk gab und die – wie am Theater leider üblich – aufgrund eines Intendantenwechsel jäh endete, zog er zurück in den Osten. Nun wohnt er wieder in Cottbus – und „wie in der Jugend wieder in der Platte – nur diesmal in Sandow“, grinst er. So ist er näher dran an seinem achtjährigen Sohn und hat auch hier Auftritte: nicht nur als vortragender Stammgast der Cottbuser Lesebühne, sondern auch im „Piccolo“, dem städtischen Jugendtheater. Hier spielt er zwei jugendliche Helden: den mittlerweile legendären Tschick und den 16-jährigen Lawrence in David Greigs „Monster“. Und bald auch, nach der Zittauer Zeit, die Hauptrolle im Sommertheater – also Reinecke Fuchs von Goethe.

Derart gewappnet, fragt er nun die Zittauer Theaterjugend aus, was sie antreibt, bewegt und was sie erwartet – und erzählt ihr schon mal im Vertrauen, wohin ihre gemeinsame Reise im nächsten Jahr wohl gehen wird: „Gen Z“ – in die Gefilde der jugendlichen Zombies, mit dem Hauptmann-Theater als Sehnsuchtshaus. Das Dampfross als Story-Vehikel muss also wohl noch ein Weilchen warten, die beiden anderen Gipfel im Dreiländereck hingegen nicht mehr lange. (em)

Daniel Ratthei im Schauspiel „Romeo und Julia“

© MainFranken Theater Würzburg

divadlo Coburg a divadla v Brémách a v Celle. A konečně v Mladém divadle v Heidelbergu se hraje M.I.L.F. (Marvin is like a frog) – hra pro mládež o rozporu mezi internetovou pornografií a vlastními prvními zkušenostmi.

Mladí hrdinové na výpravě za zombie

Neméně důležitý je přitom Rattheiův vývoj. Ratthei se narodil v roce 1979 ve městě Chotěbuz a vždy se k němu hlásil. Jako obyvatel Dolní Lužice je na rezidenčním pobytu skoro jako doma, dostane se sem pohodlně východoněmeckou železnicí údolím Nisy na jih. Na aktéry Divadelního klubu mládeže je zvědavý a zároveň k nim má velký respekt. Pozorně sleduje jejich zkoušení hry House at the Crossroads 2.0 a konstatuje, že jsou v mnohém podobní jemu za studentských let. „Není vůbec jednoduché k nim proniknout,“ obdivuje trpělivost a klid režiséra Grzegorza Stosze.

Ratthei sám byl po dvou letech na Vysoké škole hudební a divadelní Felixe Mendelssohna Bartholdyho v Lipsku v roce 1999 vybrán do hereckého studia drážďanského Státního divadla, kde velmi brzy získal velké role: Andrea Sarti v Brechtově Životě Galileiho nebo Dirk v premiérové hře Fritze Katerse Čas žít, čas umírat, ale také Kuliččin Toník podle Ericha Kästnera (Pünktchen und Anton).

V současné době bydlí opět v Chotěbuzi a s úsměvem dodává: „Zase v paneláku, jako zamlada, ale teď pro změnu v Sandowě.“ Je tak blíž svému osmiletému synovi, a též zde má své angažmá – jednak jako recitující „štamgast“ v chotěbuzském čtenářském klubu, jednak jako herec v „Piccolo“, což je městské divadlo pro mládež. Tady hraje dva mladé hrdiny: již legendárního Tschicka a šestnáctiletého Lawrence ve hře Monster od Davida Greigse. A zanedlouho, až skončí jeho žitavský literární exil, ztvární i hlavní roli v letním divadle, a sice Goethova Reineke Fuchse.

Vybaven těmito zkušenostmi se nyní vyzpovídá žitavské divadelní mládeže, co ji zajímá, čím žije, co očekává, a s důvěrou jim vypráví, kam povede příští rok jejich společná cesta. Bude to směrem do Z – do krajiny mladých zombie s oblíbeným divadlem Gerharda Hauptmanna. Ocelový oř jako hybatel děje bude asi muset ještě chvíli počkat, naproti tomu oba další vrcholy v Trojzemi už asi dlouho čekat nebudou. (em/hn)

Anzeige

www.spk-on.de
www.spk-on.cz

Inspirieren ist einfach.

Wenn Kulturförderung groß geschrieben wird.

Kunst und Kultur inspirieren und setzen schöpferische Kräfte frei, öffnen Geist und Sinne für Überliefertes und Ungewöhnliches. Die Sparkasse Oberlausitz-Niederschlesien fördert Kunst und Kultur in unserer Region.

Inspirovat se je snadné.

Když je podpora kultury psána velkým písmem.

Umění a kultura inspirují a uvolňují tvůrčí schopnosti, napomáhají duši a smyslům se otevřít pro tradiční a neobvyklé zkušenosti. Sparkasse Oberlausitz-Niederschlesien podporuje umění a kulturu v našem regionu.

 Sparkasse
Oberlausitz-Niederschlesien

Režisér Ivan Krejčí, Milan David

© Lukáš Trojan

KRUTÝ KABARET O LÁSCE A ÚKLADECH DAS GRAUSAME KABARETT ÜBER KABALE UND LIEBE

Ke konci sezóny uvede Divadlo F. X. Šaldy v Liberci hru německého autora Friedricha Schillera v režii Ivana Krejčího

Zum Spielzeitende führt das Divadlo F. X. Šaldy den deutschen Klassiker von Friedrich Schiller in der Regie von Ivan Krejčí auf

Název německé hry Úklady a láska zná ze školy snad každý u nás i v Německu. V České republice se ovšem tato tragédie uvádí jen zřídkka. K textům starým téměř čtvrt tisíciletí je totiž potřeba najít správný inscenační klíč, uchopit hru živě a rozhodně ne naivně. To se povedlo dramatikovi Tomáši Vůjtkovi, který pro režiséra Ivana Krejčího text nově upravil. Výsledkem je viditelný žánrový posun: Schillerova tragédie se v libereckém Divadle F. X. Šaldy promění v cynický kabaret jako od Bertolta Brechta. Kabaret, který je obrazem současné společnosti.

Jak název napovídá, Schillerova hra se dotýká sféry intimní (láska) i společenské (úklady). Láska dvou mladých lidí je smetena zásahem zkušených politických intrikánů, jejichž lež nikdo z obětí včas neprohlédne. V dnešním světě je stále obtížnější rozeznat dobro od zla a rozlišit pravdu od lži. To je nezpochybnitelný důvod, proč Úklady a lásku hrát a proč by téma hry mohlo zaujmout i dnešní diváky.

„Divadlo je na rozdíl od filmu vždy živé. Vzniká ve stejnou chvíli, kdy ho diváci sledují. Proto je zcela nezbytné podívat se na každou

Den Namen des ursprünglich deutschen Stücks „Kabale und Liebe“ kennt jeder Schüler, in Tschechien wie auch in Deutschland. In der Tschechischen Republik wird die Tragödie allerdings nur selten aufgeführt. Zu diesen Texten, die fast ein Viertel-Jahrtausend alt sind, muss man einen geeigneten Inszenierungsschlüssel finden, um sie lebendig und keinesfalls naiv zu gestalten. Das ist dem Dramatiker Tomáš Vůjtek, der den Text für Regisseur Ivan Krejčí neu bearbeitet hat, gelungen. Das Ergebnis stellt eine erkennbare Verschiebung des Genres dar: Schillers Tragödie im Divadlo F. X. Šaldy in Liberec verwandelt sich in ein zynisches Kabarett, als wäre es von Bertolt Brecht verfasst. Das Kabarett ist zugleich ein Abbild der heutigen Gesellschaft.

Wie der Name schon andeutet, befasst sich Schillers Stück sowohl mit dem Intimen (Liebe) als auch mit dem Gesellschaftlichen (Kabale). Die Liebe zweier Menschen wird durch das Eingreifen erfahrener politischer Spieler, deren Lügen keines der Opfer rechtzeitig enthüllt, zunichte gemacht. In unserer heutigen Welt ist es immer schwieriger, das Gute vom Bösen, die Wahrheit von der Lüge zu trennen. Dies ist zweifellos ein Grund von vielen, „Kabale und Liebe“ aufzuführen, zudem behandelt es eine Thematik, die auch den heutigen Zuschauer zu fesseln vermag.

„Im Unterschied zum Film ist das Theater immer lebendig. Es entsteht in dem Moment, in dem es sich die Zuschauer ansehen. Deshalb ist es zwingend notwendig, sich jede neue Inszenierung eines Theaterstückes immer wieder neu anzusehen und sie mit zeitgemäßer Sprache zu vergegenwärtigen“, erklärt der Dramaturg Tomáš Syrovátka.

„Wir möchten ‚Kabale und Liebe‘ nicht mit Gewalt aktualisieren oder in unsere Zeit transferieren. Aber wir versuchen, das Theaterstück so zu interpretieren, dass es uns genauso stark bewegt, wie es die Menschen im 18. Jahrhundert bewegte.“

Dramaturg Tomáš Syrovátka, Ivan Krejčí

© Lukáš Trojan

Scenograf Milan David

© Lukáš Trojan

inscenovanou hru znovu a zpřítomnit její téma současným jazykem,“ vysvětluje dramaturg Tomáš Syrovátka. „Nechceme Úklady a lásku nějakým násilným způsobem aktualizovat a přenášet děj do našich časů. Ale pokoušíme se interpretovat hru tak, aby se nás dotýkala stejně silně, jako to v osmnáctém století dokázal původní Schillerův text.“

Režisér Ivan Krejčí patří k nejvýznamnějším osobnostem současného českého divadla a se svou domovskou scénou, ostravskou Arénou, získává pravidelně prestižní ocenění. V Liberci nedávno úspěšně nastudoval Gogolova Revizora a podobně, jako v této předešlé inscenaci bude i v německé klasice klást důraz na groteskní interpretaci textu i jednotlivých postav. „Úklady a láska v podání našeho souboru nabídnou setkání jedné z nejvýznamnějších her divadelní historie se skvělým režisérem,“ zve diváky Syrovátka.

Do role mileneckého páru režisér obsadil Elišku Jansovou (Luisa) a Michala Lurieho (Ferdinand). Intrikána Wurma hraje jeden z nejoblíbenějších herců libereckého souboru a držitel Liberecké Thálie z poslední sezóny Tomáš Váhala. S českým týmem v rámci projektu J-O-Š spolupracuje i výtvarnice Małgorzata Gałaš-Prokopf z divadla Teatr im. Cypriana Kamila Norwida v Jelení Hoře, která pro inscenaci navrhne originální kostýmy.

Premiéra mezinárodní koprodukce Úklady a láska proběhne 15. června 2018 na scéně historické budovy Šaldova divadla v Liberci. (hk)

Režisér s tvůrčím týmem na explikačním poradě

© Lukáš Trojan

Regisseur Ivan Krejčí gehört zu den bedeutendsten Persönlichkeiten der zeitgenössischen tschechischen Theaterszene. Mit der Aréna, seiner Bühne in Ostrava, erhielt er mehrere renommierte Auszeichnungen. In Liberec inszenierte er vor kurzem Gogols „Revisor“ – und ähnlich wie bei dieser letzten Erfolgsproduktion liegt sein Schwerpunkt auch bei dem deutschen Klassiker auf der grotesken Interpretation des Textes und der einzelnen Figuren. „Für die Produktion ‚Kabale und Liebe‘ hat sich, gemeinsam mit unserem Ensemble, ein wunderbarer Regisseur mit einem der berühmtesten Theaterstücke der Theatergeschichte auseinandergesetzt“, lädt Syrovátka die Zuschauer ein.

Die Rolle des Liebespaares besetzte der Regisseur mit Eliška Jansová (Luisa) und Michal Lurie (Ferdinand). Den Ränkeschmied Wurm spielt einer der in der letzten Spielzeit beliebtesten Schauspieler des Liberecer Ensembles und Träger der „Liberecer Thalia“ Tomáš Váhala. Mit dem tschechischen Team arbeitet im Rahmen des J-O-Š-Projektes auch die polnische Künstlerin Małgorzata Gałaš-Prokopf zusammen. Bekannt ist sie auch als Gast am Teatr im. Cypriana Kamila Norwida in Jelenia Góra, wo für ihre Inszenierungen originelle Kostüme und Bühnenbilder gefertigt werden.

Die Premiere der internationalen Produktion findet am 15. Juni 2018 auf der Bühne des historischen Opernhauses des Divadlo F. X. Šaldy in Liberec statt. (hk/pp)

13. – 17.8. 2018
Malé divadlo v Liberci

Ochutnejte divadlo
Tanečně-dramatická dílna Divadla F. X. Šaldy

„Dvě vdovy“ © Petr Našic

„Gänschen“ © Robert Czepielewski

„Der Fleck“ © Paweł Sosnowski

Festival WTF?!

11. - 13.05.2018 | Malé divadlo Liberec

- 11.05.** 16:00 | Sál
 👁️ **Lulu**
 Tragödie | Frank Wedekind | GHT
- 18:30 | Sál
Ufftenživot: KEEP CALM
- 20:00 | Rampa
Divadlo 100 opic: Sedmého dne
- 21:30 | Sál
Mini teater Ljubljana: Židovský pes
- 23:00 | Sál
Divadlo Demago
- 12.05.** 14:00 | Sál
Divadlo pod Palmovkou: Pusťte Donnu k maturitě!
- 17:00 | Sál
Divadlo Letí: Bang
- 19:00 | Rampa
Inverze: To si vidě!
- 20:30 | Sál
FX Kalby: Přísně tajné: Hrubá nemravnost
- 23:00 | Sál
Squadra Sua: Monstera Deliciosa
- 13.05.** 15:00 | Sál
Herecké studio při DFXŠ: Má to smysl!

J-O-Š-Festival

23. - 27.05.2018 | GHT Zittau

- 23.05.** 18:00 | Foyer
Offizielle Festivaleröffnung 2018
- 19:30 | Hinterm Vorhang **DE CZ PL**
House at the Crossroads 2.0
 Trinationales Projekt des Theater-JugendClubs mit Jugendlichen aus Liberec und Jelenia Góra
- 21:00 | Foyer
Premieren-Festival-Party mit Paula & Karol
 Folk Pop aus Warschau
- 24.05.** 10:00 | Foyer **DE CZ PL**
Mit dem Bergegeist um die Welt
 Musikalisches Mitmachtheater für Kinder ab 3 Jahren
- 18:00 | Foyer
 👁️ **Der Bär**
 Komödie | Anton Tschechow
 Lubuski Teatr w Zielonej Górze
- 19:30 | Hinterm Vorhang **SI**
 👁️ **Don Juan**
 Tragikomödie
 Jean Baptiste Poquelin (Molière)
 Slowenisches Nationaltheater Nova Gorica
- 25.05.** 18:00 | Hinterm Vorhang
 👁️ **Gänschen**
 Komödie | Nikolaj Kolada
 Teatr im. Cypriana Kamila Norwida w Jeleniej Górze

- 20:00 | Foyer
Deutsch-tschechisches Konkurrenz-Kabarett **DE CZ**
 mit zweisprachigen Beißereien, Handgreiflichkeiten und prickelndem doppelkulturellem Einklang
- 26.05.** 18:00 | Foyer
 👁️ **Sauerstoff**
 Schauspiel | Iwan Wrypajew
 Teatr Odnaleziony Jelenia Góra
- 19:30 | Hinterm Vorhang
 👁️ **Märtyrer**
 Schauspiel | Marius von Mayenburg
 Divaldo F. X. Šaldy Liberec
- 21:30 | Foyer
Festival-Soul-Lounge mit Pauli
 Elektro Pop Soul aus Berlin
- 27.05.** 10:00 | Foyer
 👁️ **Hündchen Karmelek**
 Animationstheater für Kinder
 Zdrojowy Teatr Animacji w Jeleniej Górze
- 11:00 | Foyer
 👁️ **Animations-Zauberer – die Kunst des Erwachens**
 Interaktiver Workshop für Kinder
 Zdrojowy Teatr Animacji w Jeleniej Górze
- 19:30 | Hinterm Vorhang
 👁️ **Der Fleck**
 Schauspiel | Joanna Mazur

- 01.05.** 19:30 | GHT Zittau
 👁️ **Cabaret**
 Musical | John Kander und Fred Ebb
- 05.05.** 19:30 | GHT Zittau
 👁️ **Lulu** **J-O-Š ABO III**
 Tragödie | Frank Wedekind
- 09.05.** 19:00 | Šaldovo divadlo Liberec
 👁️ **Panna Orleánská**
 opera | Petr Iljič Čajkovskij
- 10.05.** 15:00 | GHT Zittau **DE CZ PL**
Mit dem Bergegeist um die Welt
 Musikalisches Mitmachtheater für Kinder ab 3 Jahren
- 13.05.** 19:30 | GHT Zittau
 👁️ **Cabaret**
 Musical | John Kander und Fred Ebb
- 24.05.** 19:00 | Šaldovo divadlo Liberec
 👁️ **Rigoletto**
 opera | Giuseppe Verdi

- 26.05.** 19:00 | Šaldovo divadlo Liberec
 👁️ **Bohéma**
 opera | Giacomo Puccini
- 28.05.** 19:00 | Šaldovo divadlo Liberec
 👁️ **Její pastorkyňa**
 opera | Leoš Janáček
- 29.05.** 16:00 | Šaldovo divadlo Liberec
 👁️ **Dvě vdovy**
 opera | Bedřich Smetana
- 31.05.** 15:00 | GHT Zittau **DE CZ PL**
House at the Crossroads 2.0
 Trinationales Jugendtheaterprojekt
- 02.06.** 19:30 | GHT Zittau **DE CZ PL**
House at the Crossroads 2.0
 Trinationales Jugendtheaterprojekt
- 06.06.** 17:00 | GHT Zittau **DE CZ PL**
House at the Crossroads 2.0
 Trinationales Jugendtheaterprojekt

- 08.06.** 14:00 | GHT Zittau
Abschlusspräsentation
 Internationales PASCH-Schülertheaterfestival der Region Mittelosteuropa
- 11.06.** 18:00 | Zdrojowy Teatr Animacji, Jelenia Góra **DE CZ PL**
House at the Crossroads 2.0
 Trinationales Jugendtheaterprojekt
- 15.06.** 18:00 | Malé divadlo Liberec **DE CZ PL**
House at the Crossroads 2.0
 Trinationales Jugendtheaterprojekt
- 19:00 | Šaldovo divadlo Liberec
Úklady a Láska
 drama | Friedrich Schiller
- 17.06.** 19:00 | Šaldovo divadlo Liberec
Úklady a Láska
 drama | Friedrich Schiller

- 👁️ S německými a/nebo polskými titulky | Z niemieckými i/lub polskimi napisami | Mit deutschen und/oder polnischen Übertiteln
- 👁️ S německými a/nebo českými titulky | Z niemieckými i/lub czesкими napisami | Mit deutschen und/oder tschechischen Übertiteln
- 👁️ S českými a/nebo polskými titulky | Z českými i/lub polskimi napisami | Mit tschechischen und/oder polnischen Übertiteln

Kompletní program: www.saldovo-divadlo.cz
 Peľny repertuar na: www.teatrnorwida.pl
 Vollständiges Repertoire unter: www.g-h-t.de

Europäische Union. Europäischer Fonds für regionale Entwicklung. Evropská unie. Evropský fond pro regionální rozvoj.

Ahoj sousede. Hallo Nachbar. Interreg V A / 2014 – 2020

„Mätechnik“ | DFXŠ

„Cabaret“ | GHT